

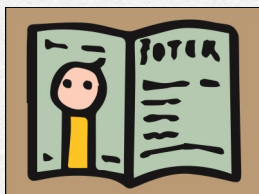
BŘEZEN 2021

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA PROSEČ

ŠOTEK

Uvnitř najdete:

Březen - měsíc knihy

Svatý Patrik

J. A. Komenský

Škola hrou

Rozhovory

Nepřehlédněte:

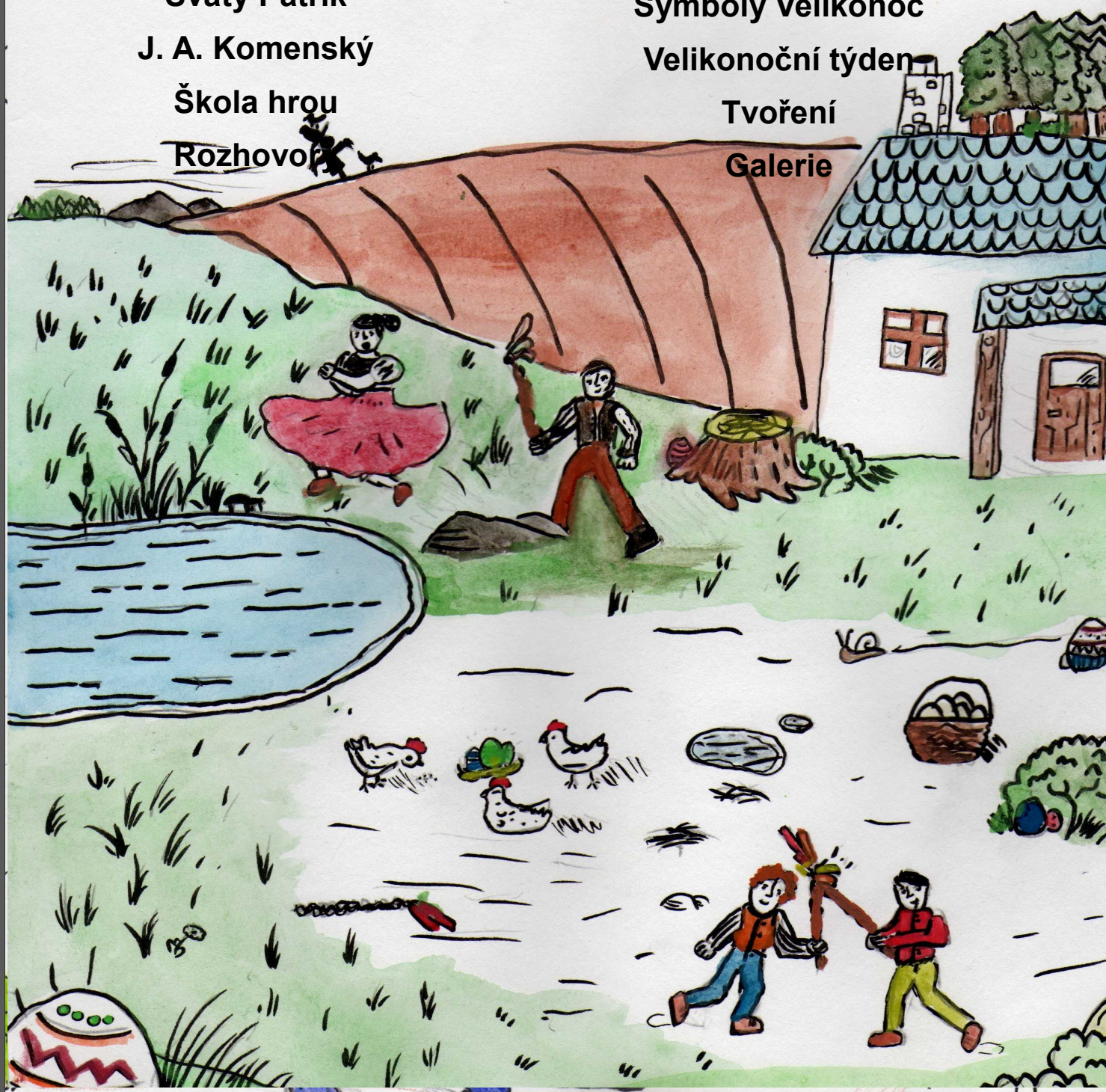
Josef

Symbols Velikonoc

Velikonoční týden

Tvoření

Galerie

BŘEZEN - MĚSÍC KNIHY

Březen je tradičně označován jako měsíc knihy. Poprvé se historie Měsíce knihy začala psát v roce 1955. Po sametové revoluci přišlo mnoho změn a na trh začala pronikat vizuální a elektronická média. Tištěná kniha najednou přišla o své výsadní postavení, což se projevilo v přejmenování Měsíce knihy na Měsíc knihy a internetu. Obava, že internet vytlačí knihu, není opodstatněná. Kniha v tištěné podobě zůstane nenahraditelným společníkem mnoha lidí a internet bude žít vedle ní. Nejsou důležité knihy, které jsou uvnitř knihoven, ale čtenáři, kteří knihy čtou! Knihy bereme do rukou, listujeme v nich; někteří je považujeme za nejlepšího přítele člověka. Ale jak dlouhou historii za sebou má tento „přítel člověka“? A co bylo předchůdcem knih? Zjistili jsme pro Vás:

Nejstarší předchůdce knih se úzce váže s písmem. V podstatě historie knih souvisí s historií písma. Nejstarší písmo je paleografické, což znamená obrázky na zdech, v jeskyni - Altamíra, Španělsko... Na něj navazuje tzv. ikonografické písmo, což je totéž jako obrázky, jenom zjednodušené. Ikonografické písmo používaly v podstatě všechny národy světa. V Číně ho zjednodušeně používají podnes. Od Féníčanů, kteří vynášeli slabikovou abecedu, se odvozuje 80 % všech abeced světa.

Předchůdcem knih bylo cokoli, co bylo po ruce, když už ty národy uměly psát. Např. v Číně to byly želví krunýře a bambus, v Indii bambusové listy, v Sumeru hlína. V Egyptě to samozřejmě byl papyrus. V střední Americe to byly listy agáve. Co bylo po ruce, lidé používali a pokreslovali svými znaky. Z agáve se vyráběl materiál podobně jako z papýru, technologie výroby byla téměř totožná.

Nástroje psaní byly různé. Psalo se nejen na želví krunýře,

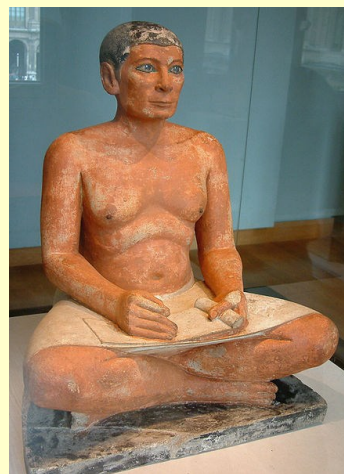
ale také na olovo...

Co je zajímavé z etapy vývoje - dá se říci, že právě ty želví krunýře. Na ně se psaly pouze věštby. Jsou velmi staré, našly se i v pohřebištích Athén. Používaly se většinou malé želví krunýře, které byly dost ploché.

A kdy se začal hromadně používat papír?

V Číně vynalezli papír již v 7. století. Arabové jej používali zhruba v 9. století, přes Araby se šířil k nám. Někteří autoři se domnívají, že první papírnu v Čechách založil král Karel IV. v Chebu roku 1370. Byla to otázka maximálně sto let, kdy se papír hromadně rozšířil, začal se používat a vytlačil pergamen.

Historie zmiňuje úlohu písařů, techniky psaní a opisování. Jaké byly role písařů? Písař je zajímavá osoba, protože různé kultury jej pojímaly jinak. V Egyptě byl písař hodně vysoko postavený člověk, který musel znát cca na 800 hieroglyfických znaků. Naopak v Římě byl písařem otrok. Od toho se pak odvíjela celková historie literatury. Otroci uměli číst a ti vysoce postavení lidé neuměli. Ale v Egyptě to bylo naopak.

Dokonce byli lidé, kteří se psaní věnovali jako řemeslu. V klášteře měli takoví lidé i úlevy od modliteb, i od různých úkonů. Opisování bylo vysoce náročná práce.

Také ty knihy byly tenkrát ihned rozebrány. Cena knihy dosahovala třeba hodnoty celých měst. Kniha za statek!

Jak pomohl knihám knihtisk?

Opisování knih ustoupilo s rozvojem věd, celkové vzdělanosti v Evropě, bylo třeba víc a víc knih, pergamen nedostačoval. Proto nastoupil papír a ruku v ruce musel přijít i knihtisk. Během několika desítek let se knihy dostaly nejen do rukou kněží. Vynález knihtisku tak znamenal zásadní zlom.

redakce

A pro mladší čtenáře přinášíme malý „testík“:

1. Doplni do názvů pohádek ztracená slova:

O princezně sehvězdou na čele

O kůzlátkách

Šíleně princezna

Tři vlasy děda Vševěda

2. Oprav popletené názvy pohádek:

O veselé Karkulce

O malé chaloupce

O velké rybce

O červené řepě

O kohoutkovi a kočičce

O pejskovi a slepičce

O dvanácti kůzlátkách

Jak Jaromil k ševci přišel

3. Doplni postavy z pohádek, které k sobě patří:

Čert a

Dlouhý, Široký a

Maková panenka a

Sněhurka a

Smolíček a.....

Jeníček a.....

Křemílek a.....

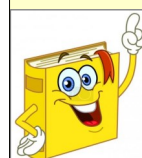
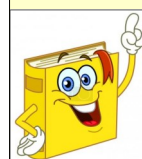
Kocour Mikeš a

Mach a

Pejsek a

Maxipes Fík a

Rumcajs a

SVATÝ PATRIK

Den svatého Patrika je svátek, který se slaví každoročně 17. března na počest svatého Patrika, patrona Irska.

Ačkoli misionář Patrik působil v Irsku před více než patnácti sty lety, oslavy na jeho počest se konají dodnes. Den Patrikova úmrtí je datován na 17. 3., a proto je v Irsku, Severním Irsku a v částech dalších zemí, kde žijí Irové, tento den státní svátek. Den svatého Patrika se slaví skoro po celém světě, protože v nespočetně zemích žije mnoho obyvatel původem z Irska. Proto se není čemu divit, že se tato tradice rozšířila do všech možných končin světa. Dnes tento svátek slaví i mnoho lidí, kteří s Irskem ani nic společného nemají. V mnoha městech se totiž koná obrovská slavnost a strhujícím programem jsou přilákáni mnozí návštěvníci. Avšak ne všichni lidé vědí, jaké má tato tradice kořeny. Patrik byl pravděpodobně prvním křesťanským misionářem v Irsku. Bohužel není dochováno mnoho pramenů, podle nichž by se daly všechny skutečnosti tradované s postavou Patrika prokazatelně potvrdit. Ovšem příběhy o tomto patronovi Irska jsou velmi barvitě. Podle těchto pověstí byl Patrik původem z Walesu a pocházel z římsko-britské rodiny. Ovšem jednoho dne byl zajat piráty a uvrhnut do otroctví právě v Irsku. Naštěstí se mu po

několika letech podařilo uprchnout a následně žil ve Francii. Tam strávil několik let v klášteře, aby se poté mohl vrátit do Irska jako křesťanský misionář. Patrik obrátil na křesťanskou víru tisíce Irů a zřídil v Irsku mnoho klášterů a škol. Dodnes se ke svatým místům, kde svatý Patrik podle legend pobýval, vydávají křesťané. Jedním z nejznámějších míst v Irsku je hora Croagh Patrick nalézající se v západním Irsku. Na tuto horu vystoupil svatý Patrik, aby se tam postil. Díky tomu tam každoročně zamíří tisíce Irů. Nejvíce z nich podniká tento výstup vždy poslední neděli v červenci.

ročně zamíří tisíce Irů. Nejvíce z nich podniká tento výstup vždy poslední neděli v červenci.

Symbolem Irska je trojlístek, jehož pomocí svatý Patrik Irům vysvětloval Svatou Trojici. Díky tomu je irskou barvou zelená. Proto je právě 17. 3. tato barva vidět skoro všude. Nejenže se lidé oblékají do zeleného oblečení, ale v některých městech se dokonce lije do řek i zelená barva či se na zeleno barví různé potraviny. Nejvíce bouřlivé oslavy jsou samozřejmě v samotném Irsku. Na ulicích je všude mnoho lidí. Konají se různé přehlídky a festivaly. Vše umocňuje tradiční irská hudba a tance. Velké oslavy se v tomto duchu konají také ve Velké Británii, Spojených státech, Kanadě, Austrálii, na Novém Zélandu a v dalších zemích na celém světě.

V České republice sice mnoho Irů nežije, přesto se i tady o Dni svatého Patrika ve všech irských hospodách konají oslavy. Důležitou postavou je také Leprikón. Je to skřítek nebo šotek z irského folklóru, většinou zobrazován jako mužiček s plnovousem, zeleným kabátkem a kloboukem. Proslulý je hlavně svou škodolibostí, rozpustilostí, ale také chytrostí.

Ondřej Trynkl

JOSEF

Tak jako Irové mají svého Patrika, dalo by se říci, že my máme Josefa.

Nejstarším nositelem jména byl zřejmě izraelský patriarcha Josef (Josef Egyptský). Jméno nosil i svatý Josef, dle bible manžel Panny Marie, která byla matkou Ježíše Krista.

Mužské křestní jméno Josef patří k nejužívanějším českým jménům. Snad ještě více než jméno samotné se u nás zažily jeho domácí varianty Pepa nebo Pepík. Josef je prastarým biblickým jménem, jehož původ je spojený s hebrejštinou. Pochází z hebrejského jména Jóséph, které dle židovské tradice nosil jeden z patriarchů izraelského národa, syn Jákoba. Jméno se z hebrejštiny překládá jako „Bůh ti dá (dítě)“, „Bůh ti dá následovatele“, „Bůh ti přidá“.

V historii najdeme nespočet dalších nositelů jména, mezi jinými například rakouského císaře Františka Josefa I., španělského krále Josefa I. Bonaparte, českého a římského krále Josefa I. Habsburského nebo Josefa II.

Mezi významnými českými osobnostmi najdeme i malíře Josefa Ladu, Josefa Mánesa nebo Josefa Čapka, hudební skladatele Josefa Suka a Josefa Myslivečka, sochaře Josefa Malinského, architekta Josefa Zítka, básníka Josefa Kainara nebo spisovatele Josefa Škvoreckého.

Jméno nosí i herci Josef Abrhám, Josef Kemr, Josef Somr, také slavný český žokej Josef Váňa.

Největší koncentrace Pepíků je ve středních a západních Čechách.

Mužské křestní jméno Josef se u nás vyskytuje také ve variantě Jozef, která je typická pro slovenštinu. Ženskou variantou jména je Josefa, Josefina nebo Josefka. Domácími podobami jména jsou především Pepa, Pepík, Pepíček, také Pepan, Pepin, Pepino, Pepča, dále Jožka, Jožan, Jožánek, Jožínek, Joska, Jozífek aj.

Josefové jsou ale nejen u nás, jméno se v různých mutacích užívá takřka po celém světě. Anglickou a francouzskou variací jména je Joseph, zkráceně anglicky pak také Joe. Němčina jméno zná jako Jozef, častěji jako Joseph. Italská verze jména je Guiseppe, španělská či portugalská José. Polsky jméno zní Józef, rusky Iosif nebo třeba maďarsky József.

Kolik je v Česku „Pepíčků“ a kde jich je nejvíce? Jméno Josef nosí v Česku více než 211 tisíc lidí. Tímto počtem se Pepíci řadí na celkové šesté místo křesních jmen v ČR. Prvním je Jiří, druhým Jan a třetím Marie. Nejvíce Josefů je v Praze - téměř 16 tisíc - a kde je Pepíkem každý 86. občan, následně v Brně a Ostravě. Vůbec největší hustota „Pepíků“ je ve středních a západních Čechách, například ve Světlé nad Sázavou, kde je Josefem každý 52. občan. „Přepepíkováno“ je i na Moravě ve Valašských Kloboukách, kde je Josefem dokonce každý 47. občan. Svátek všichni Josefové slaví 19. března. Četnost tohoto jména jsme zjišťovali i u nás ve škole. Máme 9 Josefů – včetně pana ředitele, dále i jednu Josefínu. Naproti tomu Patrikové jsou v naší škole jen 3.

redakce

J

O

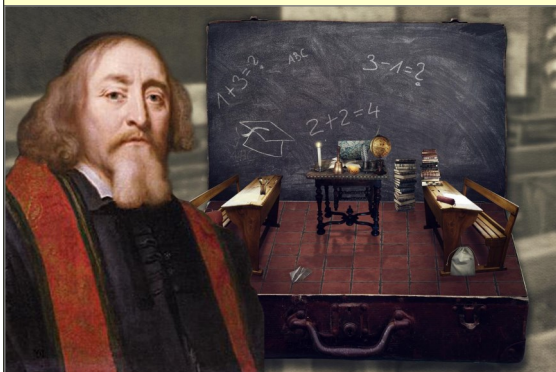
S

E

F

JAN AMOS KOMENSKÝ

V České republice patří 28. březen vždy učitelům. Oslavoval jejich práci a poslání. Ne náhodou byl v roce 1955 stanoven na den narození Jana Ámose Komenského, učitele národa a zároveň patrona českého školství. Byl to právě Komenský, který poprvé definoval pojem školní rok, prázdniny a školní týden. Zasloužil se o to, aby ve třídách byli žáci stejného věku a stejné úrovně znalostí. Preferoval školu hrou, názornosti a aktivnosti, kdy si žáci měli mít možnost své teoretické poznatky vyzkoušet v praxi. Zároveň kladl velký důraz na individualitu každého dítěte, ale i spolupráci rodičů a učitelů, kteří měli jít dětem příkladem. Jednoduše se zasloužil o vše, o co usilují i nejnovější trendy ve

vzdělávání. Proto jsme se rozhodli si „učitele národů“ připomenout:

Jan Amos Komenský do dějin vstoupil jako významný myslitel, filozof, teolog a zejména pedagog. Byl to muž mnoha zájmů – zajímal se o filozofii v mnoha oborech, od pohybů astronomických těles, po duševní moudro. Jeho záběr byl ohromující, pořád se zabýval několika věcmi současně. Dřel do úmoru. Vstával před šestou, uléhal po půlnoci. Protože bral život jako službu, nechal se požadavky a prosbami druhých skoro vláčet. Díky svým znalostem a moudrosti později získal přізvisko „Učitel národů“. Narodil se v Čechách, kde také vyrůstal a studoval. Později, kvůli svému protestantskému přesvědčení, odmítl přejít ke katolictví a byl nucen odejít ze země. Během života hodně cestoval a hodně zažil. Vydal mnoho cenných publikací a významně přispěl k reformám školství.

A jaké byly u nás školy v dřívějších dobách? Před tereziánskou reformou v Čechách prakticky neexistoval organizovaný školní systém. Soukromá výchova byla určena výhradně pro bohaté a urozené vrstvy obyvatelstva. Školy se dělily na klášterní, ve kterých byly vychovávány jeptišky nebo mniši, a latinské, ve kterých se přednášely humanistické předměty. Většinové obyvatelstvo ale bylo negramotné. Zásadní změna nastala až s příchodem protestantů, kteří začali během bohoslužeb používat německý jazyk. V dosahu farností vznikaly první školy, v menších vesnicích se ale objevily až v 18. století. Mnohé obce měly tzv. školu vandrovní, která se stěhovala spolu s učitelem, který hledal obživu. Učitelé se totiž den ode dne potýkali s bídou a většinou si museli přivydělávat jako písaři, biřici, noční hlídači či jinak. Ve městech školu vedl rektor, který řídil několik učitelů a pomocníků. Učilo se hlavně psaní, čtení, počítání a náboženství, ovšem bez jakéhokoliv řádu a bohužel i smyslu. Děti byly nuceny pamatovat si různé texty aniž by jim rozuměly. Výuka probíhala převážně přes zimu, kdy nebylo zapotřebí práce na polích, i tak byla ale docházka slabá.

Císařovna Marie Terezie podpořila školní systém hned několika zásadními výnosy. Od 6. prosince 1774 začala podle nového řádu platit povinná školní docházka pro děti od 6 do 12 let. Školy byly rozděleny na normální (v každé provincii), hlavní (v každém kraji alespoň jedna) a obecné (menší města či vesnice v dosahu kostela). V malých školách zůstal rozsah výuky stejný, v hlavních školách se navíc vyučovala

latina, kreslení, měřičství, dějepis, zeměpis a hospodářství. Roku 1772 bylo rovněž zavedeno c.k. školní vydavatelství učebnic.

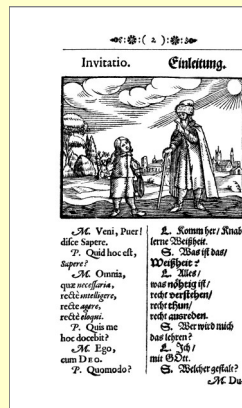
Kromě povinné školní docházky císařovna zavedla tzv. vrchnostenský školní patronát, čímž přenesla zodpovědnost za výstavbu škol a výběr učitelů na bohaté měšťany. Větší školy tak byly více a lépe vybavené, zakládaly se první školní knihovny a zlepšilo se i postavení učitelů. Horší situace panovala nadále na venkově. Školní budovy tam byly nadále v ubohém stavu, často chyběla podlaha a kromě dětí se učitelům pod nohy pletlo všelijaké domácí zvířectvo přes slepice po kozy či prasata.

Po roce 1848 patronát převzaly obce. Od roku 1864 byl povinně volen školní výbor. Novinkou byla také povinná nedělní škola, do které se chodilo po odpolední mši a která byla určena pro mládež od 12 do 20 let. Obvykle trvala jenom hodinu a říkalo se jí „opakovací“. Děti do ní chodily tak dlouho, dokud zameškanou látku nezvládly, což se prokazovalo zkouškou. Nedělní škola byla zrušena až roku 1870, když se školní docházka prodloužila o dva roky. Statistika uvádí, že se v Čechách kolem roku 1853 nacházelo 3431 obecných škol a 61 škol hlavních, a dále 49 speciálních dívčích škol. Nutno dodat, že Čechy v té době měly 13029 obcí, dělených do 1774 farností a 125 školních okresů.

Samotný učitel málokdy vyučoval sám, většinu času věnoval spíše svému původnímu řemeslu či práci kolem fary a polností. Jak jen to okolnosti dovolily, předal veškeré své školní povinnosti pomocníkovi, kterému se říkalo Johannes nebo česky Josef. Výběrová řízení, zejména na vesnicích, nebyla nijak náročná. Důležité hlavně bylo, aby měl uchazeč hudební vzdělání, nebo alespoň cítění, výběr mnohdy ovlivnila i místní popularita. Na jiné vzdělání se tolik nehledělo, čemuž odpovídala i

úroveň výuky, která stále zůstávala nedostatečná a strojová. O reformních myšlenkách Jana Amose Komenského většina učitelů neměla ani zdání. Pokud byl Josef oblíbený a všichni s ním byli spokojeni, měl naději, že se z něj jednou stane také učitel. K postupu většinou dopomohla náklonnost faráře nebo vrchního nadlesníka. Žactvo samo o sobě trpělo nekázní a k vyučujícímu nechovalo žádnou úctu, tělesné tresty tedy byly na denním pořádku. Nezbedné děti sedávaly za trest v oslovské lavici, více se ale trestalo lískovkou, klečením na hrachu, spavcům se lila voda za krk, křiklouni museli mezi zuby držet kolíček apod. Školní rok byl oficiálně zahájen na svatého Václava, v praxi ale až na Dušičky, kdy se ve třídách začínalo topit. Vyučování probíhalo po celý týden kromě středy. Začátkem července probíhaly za přítomnosti faráře zkoušky, po kterých začínaly, navzdory školskému zákonu o docházce do školy, dlouhé prázdniny. *Andrea Lacmanová, David Lacman*

H

R

O

U

I naše další dvojstrana bude patřit učitelům. Tentokrát novým paním učitelkám, které začaly v naší škole učit v tomto školním roce.

Vyzpovídala je pro Vás Zuzka Roušarová. Přinášíme Vám rozhovor s p. učitelkou Dagmar Horáčkovou a p. učitelkou Andreou Boháčovou:

1. Z jakého důvodu jste se rozhodla stát učitelkou? Lákalo Vás i jiné povolání?

Učitelkou jsem chtěla být od malička, to bylo to, co mě vždycky tak nějak bavilo. A ano, také jsem chtěla být cukrářka a svým způsobem mě pořád nějak láká podnikání. Ale teď jako učitelka jsem spokojená.

2. Který předmět Vás nejvíce baví učit na prvním stupni ZŠ? Proč?

Asi mě baví prvouka, protože ta je taková všeobecná, dá se tam vymýšlet spoustu různých činností a je taková pro život, tak to mě na tom baví.

3. Proč jste si vybrala učit zrovna na prvním stupni ZŠ?

Je to z toho důvodu, že ty malé děti do páté třídy jsou taková mě blízká kategorie.

4. Jaké jsou podle Vás výhody a nevýhody online výuky? Je pro Vás online výuka náročnější?

Určitě je pro mě náročnější, i když jsem nezažila tolik tu prezenční. Náročnější je pro mě v tom, že k těm malým dětem nemůžu jít a ukázat jim v sešitě, kde mají různá cvičení, tak to je taková nevýhoda. A výhoda je třeba pro mě to, že nemusím jet do školy a můžu učit z domu.

5. Co se Vám na naší škole líbí?

Mám ráda učitelky a učitele, které znám. Přijde mi, že tu jsou moc milí lidé. Přijde mi, že ta škola má moc velký potenciál. Na druhou stranu ještě nemám porovnání s jinými školami, takže to úplně nedokážu říct.

6. Je něco, čím Vás žáci, které učíte, překvapují?

Překvapují mě tím, že ty děti toho dost vědí a že není potřeba jim všechno vysvětlovat.

7. Co Vás bavilo za předměty, když jste chodila na základní školu? Proč?

Asi tělocvik a vlastivěda.

8. Čemu se ráda věnujete ve svém volném čase? Jsou to koníčky, kterým se věnujete už od dětství, nebo máte i nějaké nové?

Od dětství se věnuji skautingu, to mě pořád drží a taky se věnuju tancování. To je taky takový koníček, který mám ráda. Jinak asi nic nového není.

1. Z jakého důvodu jste se rozhodla stát učitelkou? Lákalo Vás i jiné povolání?

Ano, lákalo, já jsem šla na gymnázium s tím, že chci být veterinářka, ale pak mě vyděsila trošku chemie, protože středoškolská chemie je opravdu náročná, takže mě to potom opustilo. Začal mě bavit zeměpis a přírodopis, takže to učitelství z toho vlastně tak nějak samo vyplynulo. Takže jsem se pak rozhodla studovat zeměpis a biologii pro učitelství v Brně na Masarykově univerzitě. Takže to jsem nakonec absolvovala a jsem za to ráda, protože mě to opravdu baví.

2. Co Vás nejvíce baví na chemii a přírodopisu?

Přírodopis mě baví moc, protože vlastně celkově mám moc ráda přírodu. Ráda se procházím a pozoruju, jak se na jaře všechno probouzí. Baví mě vlastně i člověk, stavba člověka, to, jak funguje, a všechno okolo něj. Trošku se teď začínám seznamovat s geologií, která mě trošku jakoby míjí, ale snažím se ji také naučit, protože ji budu učit. A co se týče chemie, tak tu jsem začala učit, aniž bych ji vystudovala. Takže jsem si první říkala, že to bude hrozné, ale musím si přiznat, že mě to docela čím dál víc baví. Na chemii se dá najít spoustu zajímavostí, které se snažím Vám předávat, aby to nebylo jenom o nějakých prvcích a nějakých vzorcích, ale abyste viděli i nějaké zajímavosti na těchto látkách. Čím dál více té chemii přicházím na chuť.

3. Lákalo by Vás učit i nějaký jiný předmět než chemii a přírodopis? Vy jste mi vlastně už odpověděla, že zeměpis. Je tedy ještě nějaký další předmět, co by Vás lákal učit?

Určitě tedy ten zeměpis, určitě i hudba, protože hraju na různé nástroje a také ráda zpívám. Domácí práce by mě také bavily učit.

4. Jaké jsou podle Vás výhody a nevýhody online výuky? Je pro Vás online výuka náročnější?

Je to náročnější v tom si to nějak časově rozvrhnout. Já to mám vlastně určené dětmi, takže pracuji po obědě, když děti spí, nebo večer. Celkově i vymýšlet ty přípravy na hodiny, aby to nebylo jenom ve stylu učebnice a udělejte si zápisky, ale aby vás to bavilo. Jednodušší to je pro mě v tom, že nejsem tak ve stresu, musím říct, že jsem docela stresat a občas, když jsem učila ve třídě, tak jsem byla ve stresu. Videokonference jsou více v klidu.

5. Co se Vám na naší škole líbí?

Tak když to vezmu tak obecně, tak se mi líbí umístění školy, že má krásný areál a že je to kousek k lesu. Mám ráda kolektiv ve škole, protože jsem ho tam i částečně znala a také se mi líbí přístup učitelů k dětem, že se k vám, jako k žákům, přistupuje rovnocenně.

6. Je něco, čím Vás žáci, které učíte, překvapují?

Kdybych to porovnála se školou, na které jsem učila, než jsem přišla sem, tak jsou mnohem víc aktivnější. Ještě mě pak překvapilo, že se k sobě chováte opravdu hezky, že i když jsou ve třídě lidi, kteří jsou v něčem jiní, tak se respektujete a nevyražujete se navzájem z kolektivu.

7. Co Vás bavilo za předměty, když jste chodila na základní školu? Proč?

Jakoby nevím přesně, který předmět mě bavil. Mě nic nebylo protivné, spíš jako bych žila těmi pěveckými sbory, takže já vzpomínám na ty soutěže a tak.

8. Čemu se ráda věnujete ve svém volném čase? Jsou to koníčky, kterým se věnujete už od dětství, nebo máte i nějaké nové?

Ano, určitě z dětství ta hudba. Od dětství hraju na klavír a na housle a v dospělosti jsem začala hrát na varhany, a ty mě baví hodně. Od dětství také čtu a sportuju.

Za rozhovor poděkovala Zuzana Roušarová

VELIKONOČNÍ SYMBOLY

1. Velikonoční vajíčko – kraslice

Vejde je nejdůležitější symbol Velikonoc, a to v pojetí křesťanském i pohan-ském. Symbolizuje zrození, znovuzrození, nový život, koloběh života a smrti a také uzavřený hrob, ve kterém došlo ke zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Se zdobe-ním vajec se začalo už ve starověku, a to nejčastěji červenou barvou, která sym-bolizovala Kristovu krev. A k vajíčkům neodmyslitelně patří i kuřátka, která značí nový život i jarní svěžest.

Kraslice je zdobené vajíčko. Když je vyfouknuté, slouží především jako veliko-noční dekorace. Koledníkům se dávají většinou vejce vařená (aby víc vydržela) a pěkně nazdobená. Vajíčka byla vítanou výživnou součástí jídelníčku, protože Velikonocům předcházelo období půstu. Barvením se pak lépe rozeznávala va-jíčka již uvařená od syrových.

2. Další symbol – velikonoční zajíček – k nám doputoval z Německa. V bibli najdete zajíčka jako symbol skromnosti, pokory a chudoby, tedy křesťanství a Ježíše. Na mnoha obrazech mívá Panna Maria u nohou bílého zajíčka. Byl také symbolem zmrtvýchvstání, plodnosti a štěstí. Úkol schovávat dětem na zahradě velikonoční vajíčka dostal zřejmě proto, že i v přírodě se zajíci na jaře často za-toulali až do blízkosti lidí ve snaze najít kolem jejich příbytků potravu.

3. Velikonoční beránek

Beránek byl klasickou obětí izraelitů, kteří tím o Pesachu uctívali památku vy-svobození z egyptského otroctví. Jako beránek Boží byl označován i Ježíš Kristus, který prolil svou krev a obětoval se pro spásu světa a vysvobození z hříchu. A při poslední veče-ři s apoštoly si prý dával jehněčí. Beránek je symbol čistoty, nevinnosti a poslušnosti a jako obřadní pokrm je znám už od středově-ku, i když se neví, jestli šlo o beránčí maso, nebo moučník. A ten by rozhodně neměl chybět na žádném velikonočním stole.

4. Pomlázka

Tradice vyšlehání dívek a žen pomlázkou je známá asi od 14. století. Vyšleha-ným má zajistit zdraví a krásu, dodat jim sílu a pružnost mladých proutků, omladit je: odtud zřejmě pochází slo-veso pomladit a z toho pomlázka. Po-mlázkou se označuje jak nástroj, tak i samotný akt vyšlehání či koleda. Po-mlázka se plete ze svazku mladých proutků, který se na konci zdobí ba-revnými pentlemi.

I když letos koledníci chodit nesmějí, jistě si můžete uplést pomlázku, např. z 8 proutků. Jen tak pro radost nebo třeba jako dekoraci.

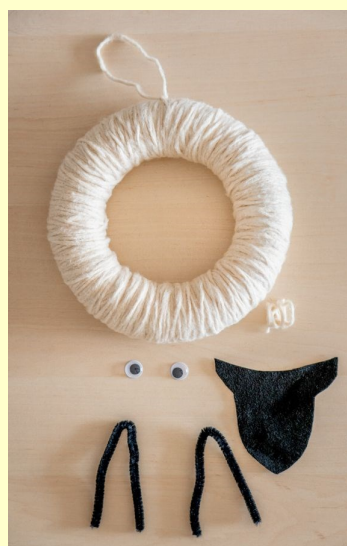

NÁVOD NA JARNÍ VĚNEC - OVEČKA

Dnešní návod na netradiční jarní či velikonoční věnec potěší zejména děti a hravé dospělé. Zkuste si vyrobit veselý věnec s motivem ovečky. Není na něm nic těžkého a do jeho výroby se mohou zapojit i menší děti. Hotový jarní věnec pak ozdobí vstupní dveře nebo třeba dětský pokoj. Záleží jen na vás, kde najdete ovečku její místo.

Materiál a pomůcky:

- 1 ks polystyrenový věnec o průměru 15 cm
- 1 ks pletací příze Mink v krémově-bílé barvě
- 1 ks černý filc
- 30 cm provázek
- 50 cm saténový prýmek zelené listy
- 1 ks šroubovací očko do polystyrenu
- 2 ks dřevěný korálek oválek
- 1 pár nalepovacích očí větší velikosti
- 1 ks náplň do tavné pistole
- nůžky, tavná pistole

Přejeme Vám hodně zdarů při velikonočním tvoření!

VELIKONOČNÍ TÝDEN

Když se řeknou Velikonoce, většina z nás si vybaví Velikonoční pondělí. Jenže Velikonocům předchází celý týden. A každý z těchto dnů má své pranostiky, které bychom měli znát.

KVĚTNÁ NEDĚLE

Během Květné neděle si křesťané připomínají příjezd Ježíše Krista do Jeruzaléma. Pokud na tento den plánujete péct něco dobrého, pak si to rychle rozmyslete. Podle pranostik přináší pečení na Květnou neděli smůlu, neboť byste zapekli květy na stromech, a tudíž by nebyla žádná úroda. Naopak se můžete pustit do vymetání domu, a to ideálně zelenými ratolestmi. Jedině tak vyženete ze svého obydlí všechny nemravnosti.

MODRÉ PONDĚLÍ

Dobrá zpráva pro všechny, kteří trpí pravidelnou pondělní trudemyslností. Během Modrého pondělí by lidé totiž neměli pracovat! Traduje se, že název Modré pondělí vznikl z německého *blauer montag*, přičemž slovo "blau" znamená nejen modrý, ale také lehce podnapilý. Vypadá to, že v dobách minulých lidé holdovali na Květnou neděli alkoholu, a následně v pondělí trpěli nepříjemnou kocovinou, kvůli které nemohli pracovat.

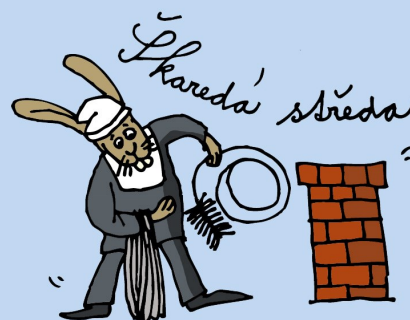
ŠEDIVÉ ÚTERÝ

Koronavirová situace přímo nahrává Šedivému úterý, které je spojováno s úklidem domácnosti. Podle pranostik by hospodyňky měly popadnout koště a vymést z rohů pavouky a pavučiny. Zároveň není od věci, když vysmejčí celý byt a umyjí okna. Jednoduše řečeno – Šedivé úterý je den jako stvořený pro jarní úklid, který váš domov připraví na nadcházející Velikonoční pondělí. Během úklidu postupujte systematicky, nevynechejte žádnou místnost a s klidným svědomím se zbavte lapačů prachu. Stejně tak byste z bytu měli odklidit nepoužívané a rozbité věci, které jste za poslední rok neopravili. Jakmile budete mít vypulírovaný byt, může přijít Škaredá středa.

ŠKAREDÁ STŘEDA

Ve středu ráno se vyzbrojte úsměvem od ucha k uchu, který by vám měl vydržet až do večera. Pokud se totiž během Škaredé středy budete mračit, je dost pravděpodobné, že se budete mračit i další středy v tomto roce. A to člověk nemůže riskovat. V tento den můžete, jak jinak než s úsměvem, upéct jidáše. Pečivo připomínající smyčku, na které se oběsil Jidáš, se peče v českých krajích odnepaměti. Upečené jidáše podávejte s medem nebo marmeládou.

ZELENÝ ČTVRTEK

S dobrotami souvisí i Zelený čtvrtek, kdy mnoho hospodyňek vaří ze zelených bylinek, kopřiv nebo třeba špenátu. Pravdou ale zůstává, že ve skutečnosti tento den nemá nic společného se zelenou barvou.

Podle mnohých jde totiž o zkomo-leninu německého ná-zvu *Greindonnerstag* (lkavý čtvrtek na *Gründonnerstag* (zelený čtvrtek). Přesto není od věci, když si na Zelený čtvrtek dopřejete pokrm, kterému vévodí jarní bylinky a zelenina.

VELKÝ PÁTEK

Velký pátek se naopak nese ve znamení zákazů. Není divu, vždyť v tento den si připomínáme utrpení Ježíše Krista, jeho cestu na vrch Golgota, ukřižování a také jeho pohřeb. Podle pranostik by lidé neměli prát prádlo, neboť by ho prali v Ježíškově krvi. Zároveň by hospodyňky neměly péct a zametat. Pro hospodáře je zase nepřipustné, aby pracovali s půdou. Orání, kypření půdy či okopávání si musí nechat na jindy.

BÍLÁ SOBOTA

Jak už název napovídá, sobota odkazuje k bílé, symbolu čistoty. Proto v tento den hospodyňky vymetaly domy novými košťaty a v některých staveních se dokonce bílilo. Díky tomuto uklízacímu manévru se následující rok držela v domě čistota. Bílá sobota je také ideálním dnem pro přípravu velikonočního beránka či mazance. Pánové by naopak měli zasednout k pletení pomlázky.

BOŽÍ HOD VELIKONOČNÍ

Boží hod velikonoční je den, kdy si připomínáme Vzkříšení Ježíše Krista. Také jde o den, který je jako stvořený k radosti i hodo-vání, neboť končí čtyřicetidenní půst.

Dopřejte si v tento den skopové, telecí maso, velikonoční nádivku, klobásky nebo velikonočního beránka.

Během Božího hodu velikonočního se také můžete pustit do zdobení velikonočních kraslic.

Michal Čech

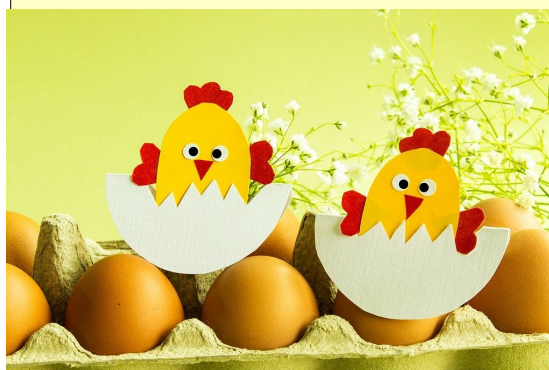

VELIKONOČNÍ TVOŘENÍ

HOUPACÍ SLEPICE NEBO KUŘE

Jako základ pro tělo houpací slepice výborně poslouží mělký papírový talíř. Stačí jen přehnout napůl a přizdobit např. nalepením peříček či barevných kousků papíru. Trhání a lepení zvládnou s pomocí dospělých i ti nejmenší školáci. Pokud nemáme k dispozici papírové talíře, můžeme si obkreslit na čtvrtku normální talíř, popř. si namalovat i trochu protáhlejší tvar těla a dále postupovat jak již bylo uvedeno. Výhodou této varianty je to, že se čtvrtka bude dobře zdobit. Ti nejmenší mohou tělo zvířete ozdobit otisky prstů namočených v prstových barvách nebo mohou jako tiskátko využít korkový špunt, který budou namáčet třeba v temperách.

Díky spodnímu zaoblení těla se bude hotový výtvar snadno houpat.

VELIKONOČNÍ ZVÍŘÁTKA Z RULIČEK

Ruličky od toaletního papíru jsou snadno dostupný materiál, který můžeme při přípravě velikonočních dekorací skvěle využít. Kromě nich budeme potřebovat ještě barevný papír. Pokud budeme chtít zhotovit kuřata, bude se nám hodit žlutá barva, na zajíce hnědá, ale klidně můžeme sáhnout i po nějaké jiné.

Pokud nemáte doma barevné papíry a papírnictví jsou stále zavřené, pak můžete obarvit obyčejný kancelářský papír a nebo využít papírové tašky z nákupů na e-shopech.

GALERIE

Ani v době karantény nezahálíme. Tvoříme doma, svoje práce posíláme do různých výtvarných soutěží. Můžete se podívat na výtvořky žáků 7. A.

Autoři:

Nicole Sladkovská, Ida Klímová

František Odehnal, Milan Vaňous

Filip Moučka

NEPŘEHLÉDNĚTE:

Protože víme, jak máte rádi na našich stránkách vtipy, přinesli jsme Vám pár velikonočních:

O Velikonocích u Doležalových: „Rychle, pojď se podívat, mámo. Je tu synek toho zazobaného podnikatele z vedlejšího vchodu. Má s sebou samošlehací pomlázku a venku nákladňák s kontejnerem a velkou rukou na nadílku!”

Koledníci: „Paní Brousková, a vejce nám nedáte?” „No dobře,” povídá paní, „ale musíte si ho rozpůlit.”

O Velikonocích: „Teto, ty vajíčka se ti asi nějak srazily, ne?” „Kdepak vajíčka, ty zdrazily,” vysvětluje teta, „to jsou obarvené ořechy...”

Velikonoční řidič je viditelně ve veselejší náladě a už ho zastavuje policejní hlídka. K autu přijde mladá policistka a spustí: „Tak si vystupte, pane řidiči, co ta pomlázka za volantem?” „Jé, promiňte, slečno,” usmál se řidič, „já nevěděl, že chcete taky vyšupat...”

„Zatímco jsem dávala dětem vejce,” vypovídá paní o Velikonocích na policii, „ukradli mi přitom slepici.”

„Tak co sis letos o Velikonocích vykoledoval, Filípku?” zajímá se babička. Vnouček na to: „Pořádněj průšvih.”

Říká velikonoční beránek smutně: „Jsem z formy.”

Stará babička se vykloní z okna a křičí na hochy před domem: „Hoši, mně už sluch moc neslouží. To se tak řehtáte nějakému fóru, nebo s sebou máte řehtačky?”

Koledníci dořeknou koledu a teta přinese z domu mísu vajíček.

„Chcete nějaké vejce, chlapci?”

„Určitě, teta,” natahují ruce koledníci.

„Výborně, takže to bude šest korun za jedno.”

Pepíček přijde ze školy a ptá se: „Mami, nejsou dneska náhodou Velikonoce?”

„Ne, ty budou až za dva týdny. Proč se ptáš?”

„No, že jsem si vykoledoval pětku...”

Odkazy:

www.i-creative.cz

mimibazar.cz

<http://www.icej.cz/>

novinky.cz

www.veskole.cz

www.google.com

KVALITNÍ ŠKOLNÍ ČASOPIS
ABECEDA, O. S., 2012